

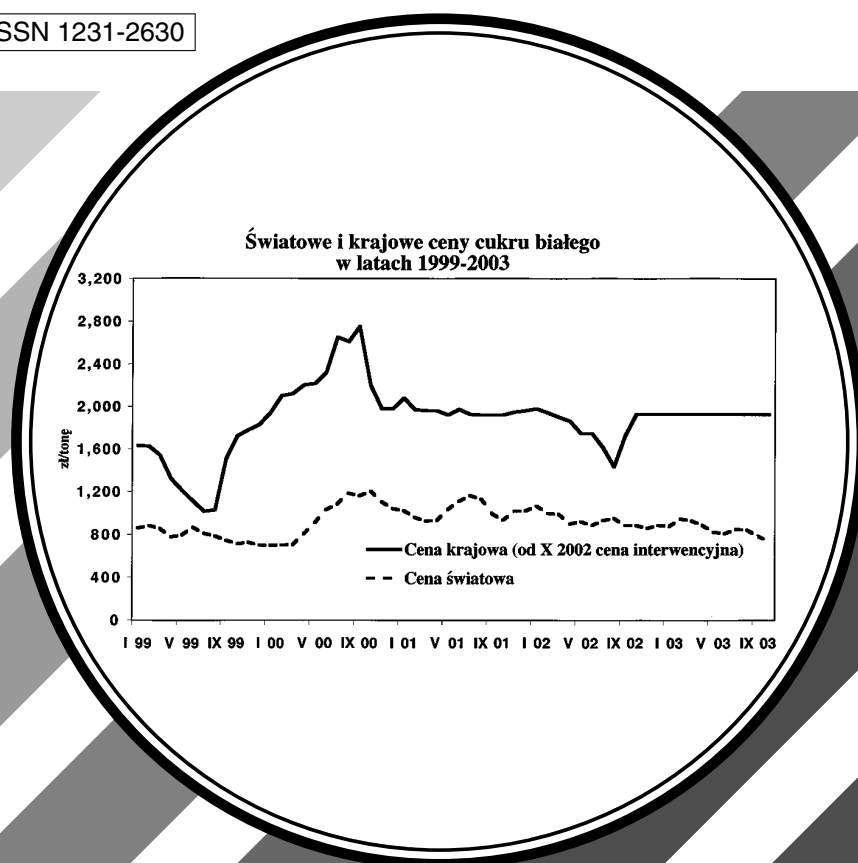

RYNEK CUKRU

stan i perspektywy

ISSN 1231-2630

ANALIZY
RYNKOWE

GRUDZIEŃ 2003

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
- II. Sytuacja na rynku światowym – *Z. Smoleński, Ł. Chudoba*
- III. Produkcja buraków cukrowych – *Ł. Chudoba*
- IV. Stan przemysłu cukrowniczego – *Ł. Chudoba*
- V. Zużycie cukru – *Z. Smoleński, P. Szajner*
- VI. Handel wewnętrzny – *Z. Smoleński, T. Zdziarska*
- VII. Handel zagraniczny – *P. Szajner*
- VIII. Interwencja na rynku cukru – *K. Grabowska-Zajęc*
- IX. Inne środki słodzące – *P. Szajner, Ł. Chudoba*

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski, tel.: (0·prefiks·22) 827-36-64

AUTORZY:

prof. dr hab. Zygmunt Smoleński

• IERiGŻ • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 826-75-53

dr Łucja Chudoba

• IERiGŻ • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 826-50-31 wew. 415

mgr inż. Piotr Szajner

• IERiGŻ • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 826-50-31 wew. 719

mgr Katarzyna Grabowska-Zajęc

• ARR • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 661-78-37

mgr inż. Teresa Zdziarska

• IERiGŻ • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 826-50-31 wew. 440

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 1.12.2003 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Krzysztof Mateńko, Bożena Nowicka, Roman Urban (wiceprzewodniczący),
Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w czerwcu 2004 r.

REASUMPCJA

Po wyprodukowaniu ok. 2 mln ton cukru w kampanii 2002/03, w ciągu minionego sezonu (od października 2002 r. do września 2003 r.) na krajowym rynku cukru wzrastała stopniowo przewaga podaży nad popytem, powodująca systematyczny spadek cen zbytu. Ceny te spadły poniżej 1,50 zł/kg (licząc łącznie z 7% VAT) i stały się nieopłacalne nawet dla najtańszych producentów cukru. Z uwagi na obowiązujący do czerwca 2003 r. zakaz wprowadzania cukru na rynek krajowy po cenach niższych od urzędowej ceny interwencyjnej (1,80 zł/kg plus VAT), sprawozdawczość statystyczna nie wykazywała przytoczonych tu bardzo niskich cen zbytu. Ceny detaliczne, badane przez GUS, utrzymywały się na relatywnie niskim poziomie, ze słabą tendencją spadku – z 2,19 zł/kg w ostatnim kwartale 2002 r. do 2,13 zł/kg we wrześniu 2003 r.

Do stagnacji cen detalicznych cukru na niskim poziomie przyczyniała się rosnąca przewaga podaży tego produktu na rynku krajowym. Od 1 lipca 2002 r. do 30 czerwca 2003 r. zapasy końcowe cukru wzrosły z ok. 640 tys. ton do ok. 710 tys. ton, tj. o 70 tys. ton (tab. 1).

Z powodu niskich cen cukru przeciętne wyniki finansowe przemysłu cukrowniczego poważnie pogorszyły

się. W I połowie 2003 r. strata netto wyniosła 14,9% w relacji do przychodów, podczas gdy przed rokiem osiągnięto 4,7% zysku netto.

W roku 2003 powierzchnia uprawy buraków cukrowych utrzymała się na poziomie ubiegłorocznym – ok. 300 tys. ha, natomiast plony wyniosły 400 dt/ha, wobec 382 dt/ha średnio w pięciu poprzednich kampaniach i 443 dt/ha w 2002 r.

W bieżącej kampanii cukrowniczej, 2003/04, skup wyniesie ok. 11,8 mln ton buraków cukrowych, z których zostanie wyprodukowane ok. 1,85 mln ton cukru, wobec 2,02 mln ton w poprzedniej kampanii. Produkcja cukru przewyższy o 22% kwotę A. Średnia ważona cena skupu buraków do produkcji cukru w kwotach A i B oraz nadwyżki ponad te kwoty, przy rekordowej zawartości cukru w przerabianych burakach, szacowanej na 18%, wyniesie 131 zł/t, o 16,9% więcej niż w roku ubiegłym.

Procesy restrukturyzacji przemysłu cukrowniczego uległy przyspieszeniu. W początku października 2003 r. doszło do połączenia 22 cukrowni spośród 26 kontrolowanych przez Krajową Spółkę Cukrową. Dwie cukrownie z KSC i osiemnaście zakładów ze spółek i grup posiadających inwestorów zagranicznych nie podję-

ło przerobu buraków w kampanii 2003/04, lecz przekazało zakontraktowany surowiec do sąsiednich, większych cukrowni.

W roku rozliczeniowym 2003/2004 (od lipca do czerwca) Agencja Rynku Rolnego przystąpiła po raz pierwszy do pobierania opłat cukrowych od producentów cukru i izoglukozy w celu gromadzenia środków na dopłaty do eksportu.

Popyt krajowy na cukier ze strony gospodarstw domowych, przetwórstwa spożywczego i pozostałych dziedzin gospodarki narodowej kształtuje się na poziomie 1590 tys. ton. Konsumpcja cukru w gospodarstwach domowych i zakładach żywienia zbiorowego wykazuje tendencje spadkowe, rośnie natomiast spożycie artykułów zawierających cukier.

W miarę przybliżania się daty akcesji Polski do Unii Europejskiej należy przewidywać zwiększenie zakupów cukru przez gospodarstwa domowe, które będą starały się zgromadzić zapasy tego produktu przed spodziewanym wzrostem cen. Notowany jest także wzrost eksportu artykułów spożywczych zawierających cukier. W związku z tym wzrost cen cukru będzie prawdopodobnie przebiegał stopniowo, bez raptownej zmiany po 1 maja 2004 roku.

Tabela 1

Bilans cukru
w tys. ton

Wyszczególnienie	Sezony							
	1.X - 30.IX						I.VII - 30.VI	
	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04 prognoza	2002/03	2003/04 prognoza
Zapasy początkowe a)	269	315	185	265	264	303	640	709
Produkcja	2063	1805	2013	1602	1956	1850	1956	1850
Import	12	51	45	85	80	80	80	80
Zużycie krajowe	1590	1590	1590	1590	1590	1590	1590	1590
Zmiana stanu rezerw b)	+1	-11	+14	+15	+13	+11	+13	+11
Eksport	440	385	402	113	420	440	390	400
Zapasy końcowe a)	315	185	265	264	303	214	709	660

a) Zapasy u producentów i w handlu.

b) (+) zwiększenie podaży na rynku, (-) zmniejszenie podaży na rynku.

Źródło: Dane GUS i szacunek IERiGŻ.

Na rynku światowym w sezonie 2003/04 brak jest przesłanek wskazujących na możliwość znaczącego wzrostu bardzo niskich cen cukru, zarówno surowego jak i białego. We wrześniu i październiku 2003 r. ce-

ny te kształtowały się poniżej 200 USD/t.

W nieco dłuższej perspektywie, od połowy 2006 roku należy liczyć się z możliwością wprowadzenia re-

formy polityki cukrowniczej Unii Europejskiej, zmierzającej do obniżenia cen cukru na rynku wewnętrznym Wspólnoty, obecnie ponad trzykrotnie przekraczających ceny światowe.

SUMMARY

After about 2 mio tons of sugar were produced in the 2002/03 campaign, the previous season (October 2002-September 2003) on the domestic sugar market was featured with gradual increase of excessive supplies leading to a regular decline in factory prices. The prices at factory declined below 1,50 PLN/kg (including 7% of VAT). Due to a ban on sales of sugar onto domestic market at prices below the intervention prices (1,80 PLN/kg plus VAT), statistical services did not quote such low prices. According to the Central Statistical Office the retail sugar prices fluctuated at a low level with a slight downward shift from 2,19 PLN/kg in the last quarter of 2002 to 2,13 PLN/kg in September 2003.

Stagnation in retail prices at low level was caused by bulk supplies of sugar on the domestic market. Since the 1 of July 2002 to 30 of June 2003 ending stocks grew from about 640 thousand tons to 710 thousand tons, i.e. by 70 thousand tons (see Table 1).

Reflecting low sugar prices average financial standing of sugar industry significantly deteriorated. Net loss in the first half of 2003 amounted to 14,9% of then revenue versus 4,7% a year ago.

Sugar beet area was reported close to observed last year – about 300 thousand

ha, while the yield totalled 400 dt/ha versus 443 dt/ha in 2002 and 382 dt in average for the last five years.

The procurement of sugar beet in the current campaign 2003/04 is estimated at 11,8 mio tons. Sugar production is forecast at 1,85 mio tons versus 2,02 mio in the previous campaign. The production of sugar would then exceed the quota A by 22%. Weighted average procurement price for sugar production within quotas A and B and exceeding volumes, with a record sugar yield (18%), would total 131 PLN/t, i.e. 16,9% up from the previous year.

Restructuring processes in sugar industry have accelerated. At the beginning of December 2003 a merge of 22 out of 26 controlled by the National Sugar Company (NSC) sugar mills was effected. Two sugar mills of the NSC and 18 other mills belonging to other companies and holdings with foreign investors did not exercise sugar beet processing in the current campaign but transferred contracted raw material to nearby larger plants.

In the 2003/04 marketing season (July-June) the Agricultural Market Agency (AMA) for the first time started to collect sugar charges from the producers of sugar and iso-glucose in

order to generate funds to cover export refunds.

Domestic demand for sugar generated by the households, food processing and other sectors of national economy is estimated at 1590 thousand tons. The consumption in the household and catering services shows declining tendencies. On the other hand the use of products containing sugar increases.

As the perspective of the EU accession comes closer, the increase in sugar purchases by the households, trying to acquire some stocks before anticipated prices rise, is expected. The prices of sugar products already started to rise. Therefore the prices would rather increase gradually without a sharp change after the first of May 2004.

There is a lack of factors indicating the possibility of significant changes in the low level of sugar prices (raw as well as white) in the 2003/04 season. These prices in September and October 2003 fell below 200 USD/t.

In longer run since the middle 2006 there is a possibility of major reform of the EU sugar market regime aimed at lowering internal prices, presently over 3 times higher than the world market prices.

Tabela 1

Sugar balance sheet ('000 t)

Item	Seasons							
	1.X - 30.IX						I.VII - 30.VI	
	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04 forecast	2002/03	2003/04 forecast
Beginning stocks a)	269	315	185	265	264	303	640	709
Production	2063	1805	2013	1602	1956	1850	1956	1850
Import	12	51	45	85	80	80	80	80
Domestic use	1590	1590	1590	1590	1590	1590	1590	1590
Changes in stocks b)	+1	-11	+14	+15	+13	+11	+13	+11
Export	440	385	402	113	420	440	390	400
Ending stocks a)	315	185	265	264	303	214	709	660

a) Stocks at producers and in trade.

b) (+) increase in market supplies, (-) decline in market supplies.

Source: CSO and IAFE estimations.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukazać się:

1. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa /25/ • kwiecień 2004,
2. Rynek pasz /15/ • kwiecień 2004,
3. Rynek mleka /26/ • kwiecień 2004,
4. Rynek ziemniaka /25/ • kwiecień 2004,
5. Rynek drobiu i jaj /25/ • maj 2004,
6. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi /19/ • maj 2004,
7. Rynek mięsa /26/ • maj 2004,
8. Rynek zbóż /26/ • czerwiec 2004,
9. Rynek cukru /25/ • czerwiec 2004,
10. Rynek rzepaku /25/ • czerwiec 2004,
11. Rynek owoców i warzyw /24/ • lipiec 2004,
12. Rynek ziemi rolniczej /7/ • wrzesień 2004,
13. Popyt na żywność /5/ • grudzień 2004.

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2003 roku wynosi 34 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do
Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej,
ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel. (0-prefiks-22) 826 50 31 wew. 685, faks 827 19 60
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>
